

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Volja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.408

Razvoj jadranskega vprašanja

Mnenje nemškega majorja o problemih Jadrana

Nemški aktivni major Hans Rohde je izdal nedavno obsežno knjigo o italijansko-francoskem antagonizmu, napisano z velikim poznavanjem problema in popolno objektivnostjo. Knjiga je zato zelo informativna in poučna, za nas zlasti še v onem delu, ki govori o jadranskem vprašanju, odnosno o razmerju med Italijo in Jugoslavijo z ozirom na italijansko-francoski antagonizem. Tu pravi Rohde že uvodoma, da je treba temelje jadranskega vprašanja iskati v italijanski težnji po nadvladi na Jadranu in njegovih balkanskih obalah. Do konca svetovne vojne je bilo to italijansko-avstrijsko, sedaj pa je italijansko-jugoslovansko vprašanje. Toda ne popolnoma, ker je zaradi tesnih političnih odnosov med Francijo in Jugoslavijo posredno tudi italijansko-francosko. Po Jugoslaviji, glavni zaveznici Francije v srednji Evropi in ob Sredozemskem morju, je postalo vprašanje italijanskega gospodstva nad Jadranom za Francoze izredno velike važnosti. Če bi se Italiji njeni nameni na Jadranu posrečili, bi njena moč v vsem Sredozemskem morju, na Balkanu in v Levanti, naglo in mogočno porastle. Borba s Francijo bi ji bila potem dosti lažja. Prav zaradi tega pa zahtevajo francoski interesi čimmočnejšo Jugoslavijo s svobodnim izhodom na Sredozemsko morje. Taka Jugoslavija bi, po absolutni italijanski nadoblasti na Jadranu, bila nemogoča. Izvor jadranskega italijansko-francoskega antagonizma ima tedaj prav tu svoje središče.

Ta antagonizem se je pokazal prvič že na mirovni konferenci v Parizu l. 1919, ob priliki borbe za Reko in Dalmacijo, in samo Francija z Wilsonom je tedaj preprečila, da Jadran ni postal italijansko »mare clausum«. Italija je sicer dobila Primorsko s Trstom in Reko, toda izgubila je Dalmacijo z otoki in protektorat nad Albanijo. Svetovna vojna je porušila Avstroogrsko, naravno nasprotnico Italije na Jadranu, ustvarila pa je še dosti bolj nevarno Jugoslavijo, ki ima za obalo prostrane pokrajine in Črno goro, ki stalno tišči Albanijo. Najhuje pa je za Italijo to, da je ta nova sila največja zaveznica Francije, ki ogroža tako Italijo tudi v tem delu Sredozemskega morja, ne le drugod, kakor poprej. Položaj je bil l. 1919. nevarnejši, l. 1920. in 1922. pa so ga ublažili sporazumi v Rapallu in Santi Margheriti, sklenjeni kot izhod za silo, diktiran po tedanjem notranjem položaju Italije in Jugoslavije, ki ni dopuščal drugačne rešitve.

Po teh in nekaterih drugih pogodbah in konvencijah je nastal na Jadranu relativni mir. Jugoslavija je sicer vložila pri Društvu narodov protest proti albanski konvenciji, sklenjeni 9. novembra 1921, a brez uspeha, ker je bila tedaj Francija preveč zaposlena s svojimi odnosi do Nemčije. Tako se je tedaj zgodilo, da ta mir ni bil dolgotrajen. Jadransko vprašanje je postalo namreč zo-

pet aktualno, čim je Italija po zmagi fašizma zopet vrgla vso težo svojih interesov na Jadran, da bi odbila Jugoslavijo od Francije in si s tem zavarovala lrbet za borbo s Francijo. Tako je sklenila Italija 27. januarja l. 1924. z Jugoslavijo »prijateljski pakt« za dobo petih let. Po tem paktu sta se obe državi obvezali, da si bosta nudili diplomatsko in politično pomoč v slučaju sovražnega napada, da bosta medsebojno spoštovali teritorialno nedotakljivost in uredili tudi dokončno vprašanje pravne pripadnosti Reke. S tem je bil storjen za tedanji čas važen korak za politiko Italije na Jadranu, ki si je poslej izbrala za cilj svojih stremeljenj Dalmacijo in Albanijo. Ta cilj je nameravala doseči z mirno penetracijo italijanstva, ki naj bi jo omogočile znane nettunske konvencije na eni strani, posebne pogodbe z Albanijo pa na drugi strani.

Nettunske konvencije so prinesle Italiji le relativno korist, temvečji uspeh pa je dosegla v Albaniji, ko je postal prejšnji jugoslovanski zaveznik Ahmed Zogu njen vazal. Italija je dala Albaniji posojilo 50 milijonov zlatih lir in dobila zato poleg vrhovne kontrole nad albanskimi financami velike gospodarske in politične privilegije. Tako je dobila v Albaniji prej že izgubljeno igro. V Albaniji je prevzela vse: promet, trgovino, denarstvo, kolonizacijo, javna dela, industrializacijo, melioracijo, varnostno in poštno službo in celo vojsko. V dobrih dveh letih je storila toliko, da se ne da niti približno oceniti. Delalo se je tiho, dokler ni bila 27. novembra l. 1926. sklenjena tiranska pogodba, ki pomeni v bistvu protektorat Italije nad Albanijo in novo spodbudo za sporazum na Jadranu. Popolnoma naravno je tedaj, da je ta pogodba razburila tako Beograd kakor Pariz. Obenem je dala vsemu jadranskemu vprašanju tako ostrino, kakršne prej nikoli ni imelo. Posledica je bila dokumentarno utrjena zveza med Jugoslavijo in Francijo, na katero je odgovorila Italija z novim tiranskim paktom od 22. novembra 1927., veljavnim za 20 let.

Za tem je skušala Italija Jugoslavijo obkoliti in izolirati s pogodbami prijateljstva z Madžarsko, Bolgarijo, Grčijo, Turčijo in Romunijo. Obenem je hotela seveda doseči na vzhodu Sredozemskega morja tako moč, kakršno ima Francija na zahodu. Pri tem je uspela le deloma, a vsekakor zdaleka ne tako, kakor se je nadejala. »Prijateljskega pakta« z Jugoslavijo, ki je potekel 27. januarja l. 1929., ni več obnovila, dasi je jugoslovanski parlament med tem ratificiral nettunske konvencije. Kot glavni pogoj je stavila opustitev zveze s Francijo, znižanje vojske itd., na kar Beograd seveda ni mogel pristati. Tak je ostal položaj do danes. Jugoslavija očitno čaka, kako se bodo razvili v bodoče italijansko-francoski odnosi, od katerih je odvisen tudi ves nadaljnji razvoj jadranskega vprašanja.

tem je Poljska pokazala, da hoče energično odstraniti vse, kar bi moglo škodovati dobremu sosedstvu.

VELIKE JAVNE GRADNJE NA SUŠAKU.

SUŠAK, 5. aprila. Vlada je odobrila načrte za gradnjo javnih carinskih skladišč, carinarnice, stanovanjskih hiš za carinike in pristaniško poveljstvo. Dela, ki so že oddana, prično te dni.

Ostavka predsednika Petra Živkovića

Novi ministrski predsednik dr. Voja Marinković
člani vlade — Živković armijski general in poveljnik kraljeve garde

BEOGRAD, 5. aprila. Na včerašnji, ob 10.30 dopoldne sklicani seji ministrskega sveta, je vlada g. Petra Živkovića soglasno sklenila podati ostavko. Sklep je ministrski predsednik sporočil kmalu po 11. uri kralju, ki je ostavko sprejel in poveril mandat za sestavo, nove vlade dosedanjemu zunanjemu ministru g. dr. Voji Marinkoviću. V njegov kabinet so vstopili brez spremembe vsi dosedanj ministri, ki so ob 18. uri tudi že prisegli. Odsoten je bil samo minister g. dr. Kramer, ki se zdravi v Pragi.

Novo vlado tvorijo: dr. Voja Marinković, ministrski predsednik in zunanji minister; dr. Albert Kramer, minister za trgovino in industrijo; Ivan Pucelj, minister za socialno politiko in narodno zdravje; dr. Milan Srskić, minister notranjih zadev; dr. Dragutin Kojić, minister prosvete; Boža Maksimović, minister pravosodja; dr. Stanko Šibenik, minister za gozdove in rudnike; inž. Lazar Radivojević, minister za promet in pošte; Juraj Demetrović, minister poljedelstva; Nikola Preka, minister za javne gradnje; general Dragomir Stojanović, minister vojske in mornarice; dr. Milorad Djordjević, minister financ in dr. Dragan Kraljević, minister telesne vzgoje.

Dosedanji ministrski predsednik g. Peter Živković, ki je utemeljil svojo ostavko z ugotovitvijo, da je dovršil svojo, dne 6. januarja l. 1929. prezevo misljo, je bil takoj nato reaktiviran v činu armijskega generala in imenovan za poveljnika kraljeve garde.

BEOGRAD, 5. aprila. Nova vlada se je danes dopoldne zbrala pod predsedstvom g. dr. Voje Marinkovića k svoji prvi seji. Razpravljala je o deklaraciji, katero bo podala na jutrišnji seji narodne skupščine. Deklaracija bo vsebovala glavne načelne linije politike Marinkovićeve vlade.

Pred podunavsko konferenco

REZULTATI RAZGOVOROV MED FRANCIO IN ANGLIJO. — KONFERENCA SE SESTANE JUTRI V LONDONU.

LONDON, 5. aprila. Današnji londonski listi ugotavljajo, da na včerašnjih posvetovanjih angleških in francoskih državljanov o podunavskem vprašanju niso bili storjeni nobeni konkretni sklepi. Anglija in Francija sta obdržali pravico do popolnoma svobodnega in samostojnega nastopanja na prihodnji konferenci. Kljub temu naglašata diplomatski dopisnik »Daily Telegraph«, da so bila posvetovanja tako uspešna, da bi bilo samo želeli, da bi se tako iskreno porazgovorili med seboj sploh vsi odločilni državniki štirih velesil.

PARIZ, 5. aprila. Današnji listi naglašajo, da so bili v Londonu doseženi znatni uspehi glede Podunavja. Definitivni sklepi se samo zaradi tega niso storili, ker niso bili navzoči zastopniki ostalih dveh velesil, t. j. Nemčije in Italije. Glavni uspeh pa je vsekakor to, da sta se Anglija in Francija znatno bolj zblížili, kakor se je prvotno pričakovalo. S tem so bili ustvarjeni najboljši pogoji za uspeh jutrišnje konference štirih velesil. Na konferenci bo mogla vsaka država nastopati popolnoma svobodno, kar bo zelo olajšalo delo in sporazum.

Velike poplave v Slavoniji in Bosni

SAVA NARASLA SEDEM METROV NAD NORMALO. — POPLAVLJENE VASI IN POLJA. — ČLOVEŠKIH ŽRTEV SE NI.

ZAGREB, 5. aprila. Po poročilih iz Rače, je narasla tamkaj reka Sava za 7.30 m nad normalo. Nasip Županja—Sremska Mitrovica je že tako pokvarjen, da se bo vsak trenutek porušil. Vas Rača je že pod vodo, ki je porušila več hiš. Železniški promet je ustavljen. Prebivalstvo Rače se je izselilo v Šid in v Anduševce.

Poročila iz Nove Gradiske pa nava-

jajo, da se je Sava na vsem področju od Jasenovca do Kobaša razlila preko polj in poplavlila okoli 100.000 jutere zemlje. Na slavonski strani je pod vodo več vasi, na bosenski strani pa predmestje Bosenske Gradiske, dolina ustja Vrbasa in nekaj manjših naselij.

Prav tako so velike poplave tudi v vsej Bosni. Več vasi je pod vodo. Človeških žrtev doslej ni.

AVSTRIJA DOBI POSOJILLO.

DUNAJ, 5. aprila. Zvezni kancelar dr. Buresch odpotuje te dni v London, kjer se bo pogajal o najetju novega posojila v iznosu 100 milijonov frankov. Posojilo bodo podpirale Anglija, Francija, Italija, Belgija, Holandska in Švica.

ZBLIŽANJE MED ROMUNJO IN BOLGARIJO.

SOFIJA, 5. aprila. Pod vodstvom bivšega ministra Raduceana je prispela včeraj semkaj posebna romunska delegacija, ki si je nadelala nalogo ustanoviti v Bolgariji več društev za pospeševanje bolgarsko-romunskega zblížanja. Delegacija je vse bolgarsko časopisje zelo iskreno pozdravilo in naglasilo, da je vsa Bolgarija z veseljem pripravljena

skleniti z Romuni novo iskreno prijateljstvo.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke, omili naravna »Franz Josefova« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je »Franz Josefova« voda«, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zaprte. V zdravniški praksi se uporablja naravna Franc-Jozefova grenčica posebno zato tako uspešno, ker odstranjuje hitro vzroke raznih bolezni.

POLJSKA IN NEMČIJA.

VARŠAVA, 5. aprila. V zadnjem času je pričelo nemško desničarsko časopisje novo kampanjo proti Poljski, kateri politika osvajaalne namene v Vzhodni Prusiji. Zaradi tega je poljski poslanik v Berlinu obiskal včeraj nemškega zunanjega ministra in ga opozoril na to časopisno akcijo, ki je brez vsake podlage in samo po nepotrebnem zastruplja normalne odnose med obema državama. S

Kaj je najvišja dobrina? Vest, ki si nima ničesar očitati!

BIAS.

NAŠIM NAROČNIKOM.

Opozorjamo cenjene naročnike, da smo četrtkovni številki »Večernika« priložili položnice in jih vljudno prosimo, da nam naročnino takoj nakažejo. S tem si zagotovijo redno dostavo lista. Ob enem prosimo tudi vse zamudnike, da ta mesec dolg sigurno poravnajo, sicer jim bomo pošiljanje lista ustavili.

UPRAVA »VEČERNIKA«.

Potniški vlak Maribor—Ljubljana.

Ukinjeni potniški vlak na progi Maribor—Ljubljana in obratno, ki je odhajal ob 9.10 iz Maribora in prihajal v Maribor ob 11.36, bo od 6. t. m. dalje do uveljavljenja novega voznega reda zopet vozil redno kakor doslej.

Častitljiv jubilej.

Te dni je v krogu svojih otrok obhajala osemdesetletnico gospa Terezija Weixlova, mati tukajšnjega veletrgovca g. Vilka Weixla. Čilo in krepko, kakor doslej, ohrani jo Bog še mnoga leta!

Iz »Službenega lista«.

Službeni list banske uprave objavlja v 26. številki med drugim uredbo o vrhovnem zdravniškem disciplinskem svetu; uredbo, po kateri ostanejo v veljavi začasni predpisi o nabiranju naročil in o krošnjarenju; pravilnik za polaganje državnih strokovnih izpitov v rudarskem resoru in razne druge objave.

Tolmač češkoslovaškega jezika.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo odvetnika g. dr. Avgušтина Reismanja za sodnega tolmača češkoslovaškega jezika pri tukajšnjem okrožnem sodišču.

Osebnost.

Na juridični fakulteti zagrebške univerze je diplomiral g. Stanko Senčar, sin odvetnika g. dr. Mateja Senčarja iz Ptujja. Čestitamo!

Iz poštne službe.

Napredovali sta poštni uradnici pri tukajšnji pošti gdca Milena Peršejeva in gdca Terezija Radovanova.

Smrt zglede matere.

Na Ptujski gori je preminula v starosti 69 let zelo ugledna in spoštovana posestnica gospa Julijana Predanova. Vzorno je vzgojila svojo številno družino, 7 hčer in tri sime, katerim je posvečala ves svoj trud. Pokojnica je bila blaga duša in vest, da je prenehala biti njeno zlato materinsko srce, se je naglo raznesla po vsej ptujskogorski okolici in vzbudila povsod odkritosrčno žalost. Danes dopoldne so jo položili k večnemu počitku. Ohranjen ji bodi časten spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Prve lastovice.

Kar preko noči so prišle. Kakor da bi slutile, da bo danes lepo, toplo in solnčno. Z juga so priletele in nam prinesle s seboj pozdrave daljnih neznanih krajev. Tudi mi bi radi vsaj enkrat tja, da bi se tako ko one vrnili polni ljubezni do svoje rodne grude. Mi ljudje smo skoraj pozabili na domovinsko ljubezen; lastovice tega niso.

Avtomobilisti pozor!

Mariborska sekcija Avtokluba opozarja vse avtomobiliste, da je banovinska cesta Ptuj—Vurberk—Sv. Martin—Duplek 1 km pred Vurbergom od Ptujja v tako slabem stanju, da je za avtomobilski promet nevarna. — Avto-klub, sekcija Maribor.

Nezgoda.

V Kettejevi ulici stanujoči trgovski potnik Viktor Mušič je padel včeraj doma tako nesrečno po stopnicah, da je obležal nezavesten. Ostal je v domači oskrbi.

Nezgoda pri igri.

V mestnem parku se je pri igranju težko ponesrečil 13letni šolarček Tonček Motoh iz Krčevine. Pri skakanju je padel in si zlomil levo roko. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Z voza je padla.

Po nesrečnem naključju je padla v nedeljo na Glavnem trgu z voza posestnica Neža Kanclerjeva, doma pri Št. Janžu na Dravskem polju. Pri padcu si je zlomila desno nogo pod kolenom in je morala iskati pomoči v bolnišnici.

Krvava nedelja in Marijin praznik

Žalostne posledice fantovskih pretepov v mariborski okolici

V tukajšnji splošno bolnišnico so prepeljali včeraj šest težko ranjenih fantov — šest žrtev divjaških pretepov zadnjih dveh dni. Vsemu pa je kriv alkohol, ki spravi fante ob pamet, da podivjajo. Posledice takih pretepov so pogosto žalostne in so bile že v mnogih primerih smrtno.

Tako so se pograbili fantje med seboj v neki gostilni v Gornjem Dupleku. Zapel je nož svojo žalostno pesem, in po pretepu je obležal nezavesten z nevarnimi urezninami na glavi posestniški sin Avgust Lešnik.

V nedeljo zvečer pa je prišlo do hudega pretepa v Cirkovcih. Nekateri fantje so že del časa sovražili posestniškega sina Vinka Veldina, katerega so napadli in pošteno obdelali z ročicami.

Zadali so mu hude poškodbe na glavi. Tudi v Mihovcih pri Cirkovcih so se fantje stekli. Razbito glavo je iz pretepa odnesel 20letni posestniški sin Franc Medved, katerega je neki fant udaril z železno palico.

V Leskovcu je neki hlapec v prepiru segel po nožu in zabodel v pleča progovnega delavca Josipa Leskovarja. Razrezal mu je tudi levo roko.

Mesarskega pomočnika Martina Majerja so v nedeljo zvečer napadli v Košakih neznani fantje in ga težje ranili na glavi.

Bitka s plankami in koli se je vnela med fanti v neki vasi blizu Jarenine. Na bojišču je obležal nezavesten s hudimi ranami na glavi viničar Franc Štraus. Bajga je udaril neki hlapec.

Senzacija za Maribor

Kaukaški plesi

Trupa Orlow

Velika kavarna

Uspela prireditev Jadranske straže.

V soboto je naša Jadranska straža proslavila svojo desetletnico v Unionski dvorani. Pred zastopniki oblasti je imel krasen govor o pomenu Jadranske straže g. dr. Rapotec. Nato so nastopili združeni pevci Ipavčeve župe pod vodstvom g. Horvata ter zapeli tri pesmi. Zelo posrečena sta bila nastopa Sokolice z vajami z vesli ter z obroči. Viharno pozdravljeni so nastopili tudi dijaki-vojaki ter prav odlično odpeli nekaj pesmic. Po programu je bila v okusno okrašenih prostorih prosta zabava s plesom, ki je trajala rano v jutro.

Sokolska tombola.

Mariborsko Sokolsko društvo je priredilo v nedeljo na Trgu svobode veliko tombolo. Lepo vreme in ogromna udeležba sta pripomogla društvu do lepega finančnega uspeha, tako, da je spet za korak dalje k uresničenju zgradbe sokolskega doma. Prvo tombolo, znesek 2500 Din, je zadel dijak prvega razreda realne gimnazije Milivoj Ilih, drugo tombolo, lepo spalnico, je dobila delavka Angela Znidaršičeva iz Jezdarske ulice. Šivalni stroj je dobil kovaški pomočnik Vilibald Gadi iz Slovenske ulice, šivilja Helena Gerličeva iz Radvanja pa je zadel 1000 Din vredno stensko uro. Moško kolo je dobil krojaški pomočnik Anton Štern iz Radvanja, Diakinja Mariča Gašparšičeva je zadel aluminijsko kuhinjsko posodo, mizarski pomočnik Henrik Pavalec iz Sv. Mariete ob Pesnici pa je dobil klastro bukovih drv.

Koncert Ipavčeve pevske župe

bo, kakor javljeno, dne 17. t. m. Koncert bo revija naših pevskih zborov, kajti nastopilo bo 12 društev iz Maribora, Celja, Ptujja, Poljčan itd. Prireditel bo prva te vrste v območju bivše mariborske oblasti in zato še posebnega pomena za naše kulturno delovanje. V Hubadovi župi so take prireditve — pravi pevski prazniki — že dolgo časa vsako leto. Ali naj bi pevci naše župe še molčali? Bil je res skrajni čas, da oživijo tudi oni. In to svojo odločno voljo do napredka hočejo pokazati letos na tem koncertu.

Epileptičen napad.

Na vogalu Gregorčičeve in Gosposke ulice se je zgrudil danes dopoldne invalid Ivan Antolič. Dobil je močen epileptičen napad in obležal nezavesten. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v bolnišnico.

NEMIRI LAČNIH V SOVJETSKI RUSIJI.

BERLIN, 4. aprila. Po vesteh iz Moskve, so nastali po vsej sovjetski Rusiji, posebno pa v Moskvi, veliki izgredi in nemiri. Velike množice ljudi so navale na trgovine z živili in jih izropale. V Moskvi so vodile izgrede skoraj samo ženske. Napadle so državni trust za maslo ter skladišča popolnoma izpraznile. Nemiri so nastali zaradi podražanja in omanjkanja živ.

MOČ RUSKE VOJSKE.

PARIZ, 4. aprila. Po informacijah Agence Havas šteje mirovna vojska sovjetske Rusije 1.478.000 mož, v primeru mobilizacije pa nastopi lahko takoj 3.600.000 mož. Letal ima Rusija 2000, od teh 800 izvidnih, 400 obstreljevalnih, 400 zasledovalnih in 400 vodnih. Po petletnem vojaškem načrtu pa se bo število letal do leta 1935 povečalo na 5000.

Sokolstvo

Seja prednjaškega zbora Sokola-matice v Mariboru bo v sredo 6. t. m. v župni sobi. Prinesite s seboj statistične podatke za marc.

S policije.

V nedeljo in na praznik je policija aretirala šest oseb, pet moških in eno žensko. Dva moška sta bila aretirana radi tatvine, neki Simon zaradi razgrajanja, neki Ludvik pa radi beračenja. V policijskih bukvah imajo zabeleženih tudi več prijav, toda le radi manjših policijskih prestopkov.

V krčmo ne sme.

Okrožno sodišče v Mariboru je prepovedalo zahajati v krčme tovarniškemu delavcu Petru Reberniku iz Ploderšnice za dobo enega leta, in sicer od 3. maja t. l. do 3. maja 1933.

Huda krava.

Na posestvu vinorejske šole imajo več dobrih krav mlekaric. Najboljša krava mlekarica pa je tako huda, da se je boje vsi hlapci in dekle. Le pristavnik Tomaž Staubeker se je ni dosti bal in jo je zato včeraj pošteno izkupil. Ko jo je hotel pomolzi, se je zagnala vanj, ga nataknila na rogove in mu zlomila leva rebra. Težko poškodovanega Tomaža so morali spraviti v bolnišnico.

Nov požig.

Požigov v pragerski okolici ni konca. Požigalčeva roka izvršuje svoj zločinski posel vedno naprej in je tokrat zaletela ogenj na Framu. V nedeljo zvečer okoli pol 20. ure je izbruhnil požar na Korenovem posestvu blizu Framu. Na kraj požara so prihiteli bližnje požarne brambe — tudi mariborska — toda ves napor je bil zaman, ker ni bilo v bližini nobene vode. Ogenj je do tal uničil stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje. Zgorelo je vse gospodarsko orodje in vsa hišna oprava. Korenovi so si rešili le golo življenje in z veliko težavo tudi živino. Škoda, ki jo je povzročil požar, je velika in le deloma krita z zavarovalnino. Vključ vztrajnemu zasledovanju pa se doslej orožnikom še ni posrečilo izslediti zločinskega požigalca.

Pregled nagrobnih spomenikov.

Mestno načelstvo nas prosi za objavo: Vse posestnike nagrobnih kamnov in spomenikov na mestnem pokopališču na Pobrežju opozarjamo v lastnem interesu, naj iste preiščejo glede stabilnosti. Vremenske nepravilnosti letošnje zime, predvsem obilna mokrota, so zrahljale precejšnje število nagrobnih kamnov, tako da ogrožajo sedaj ne samo sosednje nagrobne kamne in spomenike, temveč tudi ljudi, ki zahajajo na pokopališče.

Zato poziva mestno načelstvo stranke v lastnem interesu, da zadevne nedostatke takoj odpravijo, kajti ne glede na to, da mora vsako škodo, ki nastane, poravnati lastnik dotičnega kamna, bo pokopališka uprava vse varnost ogrožajoče nagrobne kamne po lastni uvidevnosti odstranila in na podlagi določil pokopališkega reda prodala na javni dražbi.



»Ali si res raučil plesati »Rumbo«?
»To ni prav nobena umetnost. Treba samo da si domišljaš, da imaš bolho med plečami, obenem pa da ti lezejo hlače dol...«

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Torek, 5. aprila. Zaprto.

Sreda, 6. aprila ob 20. uri »Traviata«.
Gostovanje ge. Tinke Wesel-Polla. Ab. B.

Četrtek, 7. aprila ob 20. uri »Kaverna«, ab. A.

Iz gledališča. V sredo 6. t. m. se poje Verdijska opera »Traviata«. V glavni vlogi Violette gostuje zopet ga. Tinka Wesel-Polla, primadona graške opere, pevka odličnega slovesa, ki jo je mariborsko občinstvo navdušeno sprejelo in gledališče pri obeh dosedanjih uprizoritvah popojnoma napolnilo. Navadne operne cene. — V četrtek 7. aprila se ponovi Šilihova drama »Kaverna« za ab. A. — Naslednja glasbena premijera, ki se že pripravlja, bo krstna predstava izvirne slovenske komične opere »Casanova«, delo tržaškega slovenskega skladatelja Miroslava Sancina, libreto pa ji je napisal pesnik Albert Širok. To bo prva krstna predstava glasbenega dela na mariborskem odru. Režira Dj. Trbuhovič, dirigira L. Herzog.

Repertoar Narodnega gledališča v Mariboru 1930/31

V Mariboru je vkljub vsej krizi lepo in prijetno. Vsem seveda ni tako, da bi lahko rekli: to je kakor »Sen kresne noči«. Čeprav je zabavno za »Ministrovko« in »Aleksandro«, ki sta se izgubile sredi gozda. Samo posebi umevno jima je bilo tesno pri srcu, zato sta si prižgali »Sveti Plamen«. Ob njega svitu sta šele spoznali, da je to »Škrjančkov gaj«. Po tej ugotovitvi sta rekli: Tu naj potečejo zadnji »Dnevi našega življenja«, kaj bi hodili nazaj med svet in ljudi in si iskali moža, ki ne more biti mož, ker mu pravi »Lutka«, ker nazadnje — »Življenje je lepo« tudi brez tega —! Pridružila se jima je tudi in soglašala s tem »Prodana nevesta« z malim »Aladinom«, ki bil na obisku pri »Grofu Luksenburgem« in gospej »Lulu«, ki so ji dali ime »Duh zemlje«. Nu, in tako jim je skupno prešla ta noč, ki ni mogla biti »Odgodena noč«, ker ni bilo »Ljubimca« in njegove »Ciganske ljubezni«, kot sta jo ime la in uživala »Karol in Ana«. Kajti ona je bila »Čardaška kneginja«, ki je znala prikleniti Karla nase kot močna »Veriga«, tako da je v strašnih mukah klet svoje »Učlovečenje«. Saj je bil klovn nje, ki bi ji lahko rekli tudi »Cirkuska princeza« z »Lesenimi konji« in »Začarano žabo« in »Kavalirom Miškom«, ki je capljaj za njo. Vsa ta družba je bila velik »Dogodek v mestu Gogi«! Nu, in tako so hodili po tem strahotnem mestu in niso našli izhoda iz »Labirinta«. Srečali nekoga so našli v njem; starega uboga moža, ki jim je povedal, da je »Evangeljnik«.

Pika.

Vinska razstava in vinski sejm v Šmarju pri Jelšah

Šmarje pri Jelšah, 4. aprila. Dne 1., 2. in 3. maja bo v Šmarju pri Jelšah velika vinska razstava, združena z vinskim sejmom, katero priredi okrajni kmetijski odbor v prostorih hotela g. I. Habjana. Razstavili bodo svojo zlahno kapljico najboljši vinogradniki okrajev Kozje, Rogatec in Šmarje pri Jelšah. Zastopana bodo predvsem vina iz Virštana, Buške gorice, Roginske gorice in Drevenika, ki so po svoji odlični kakovosti že daleč znana. Razen vina vseh vrst bo razstavljena tudi drobenka in tropinovka. Razstavljene bodo nadalje škropilnice in razne druge vinarske in sadjarske potrebščine, med njimi najnovejši tip škropilnice, izum rojaka, ki je že patentirana. Za razstavo je že povsod veliko zanimanje, zlasti pa med vinogradniki samimi. Udeležba na razstavi bo zelo velika, ker je tukajšnji okraj glede površine vinogradov na šestem mestu v državi.

Vabljo se vsi zainteresirani, da posetijo to prireditev, kjer se jim bo nudila najugodnejša prilika nakupiti zares dobra vina vseh vrst, od lahkih namiznih do najfinjših sortiranih.

Železniške zveze so zelo ugodne. Vsa pojasnila daje brezplačno okrajni kmetijski referent v Šmarju pri Jelšah.

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Sport

Tekmovanje za nogometno prvenstvo Slovenije

ISSK Maribor na tretjem, SK Železničar na predzadnjem mestu.

Tekmovanje za prvenstvo LNP je stopilo zopet korak naprej, a nedeljsko kolo ni prineslo mariborskemu nogometu lavorik. »Maribor« je podlegel Primorju, »Železničar« pa je bil premagan od Ilirije v razmerju 4:0.

ASK Primorje:ISSK Maribor 3:2 (2:2).

Velike procesije ljudi, ki so se valili proti igrišču ISSK Maribora so pričale, da je uvedba enotnega razreda dobro vplivala na občinstvo. Ljudje si pač žele, kar je povsem razumljivo, boljše tekme. Po precej mlačni predigri, v kateri je zaslužen zmagala rezerva ISSK Maribora nad SK Muro s 6:1 (5:0), sta nastopila oba glavna tekmeča, in sicer Primorje v belih, »Maribor« pa v »plavih« dresih.

Igra je potekla v dveh fazah. V prvi polovici je bil tempo peklenski, po odmoru pa je precej popustil in je le še včasih vzplapolala prejšnja ostra borba. Igra sama je bila večinoma odprta, le da so bili napadi Primorja nevarnejši, ker so bili napadalci bolj prodorni. Moštvo Primorja je ubralo pravilno taktiko. Predvsem se je posvetilo razdiralnemu delu, kar mu je deloma uspelo. Krilska vrsta se je omejila pretežno na defenzivo in je le poredkoma podpirala svoj napad. Borila se je sicer pošteno, včasih malo preostro, vendar je imela radi lepe kombinacijske igre Mariborovega kvinteta precej težko stališče. Obramba je bila trajno zaposlena, imela pa je hvaležno nalogo, ker je »Maribor« v svojih hiperkombinacijah pozabil na strel. Na ta način je bilo branilcem omogočeno, da sta še vedno pravočasno intervenirala in onemogočila streljanje.

»Maribor« ni igral tako slabo kot bi človek sodil po rezultatu. V vseh formacijah je bil vsaj enakovreden nasprotnik, v tehničnem znanju pa je imel »Maribor« celo majhen plus. Tekmo je izgubila napadalna vrsta, in sicer v drugi polovici drugega polčasa. Odpovedala sta v tej fazi igre Zemljič in Terglec. Bertonec je imel težko stališče, ker se je moral boriti s starima rutinerjema Zemljakom in Sveticem. Krilska vrsta in obramba je bila na mestu. Gutmajer je bil nervozen. Krivdo nosi kvečjemu na drugem голу, za ostala dva pa ne odgovarja.

V nedeljo se je pokazalo, da je potrebna tudi v »drukanju« neka izurjenost. Mnogokrat so »drukarji« v nepravem trenutku povzdignili svoje glasove, dočim so molčali, ko je bila vzpodbuda najbolj potrebna. Kakor je ribi potrebna voda, tako morajo imeti igralci zaslon-

bo s strani publike. Mislimo, da smo tudi v »drukanju« šele v razvojni dobi, in da bo drugič boljše.

V začetku igre so bile običajne praske in otipavanja nasprotnika. Opažalo se je, da sta se obe moštvi dobro pripravili. Napadi Mariborčanov so bili bolj homogeni, dočim je operiralo Primorje z individualnostmi. Napadi »Maribora« so bili češči, toda obramba Primorja je tudi bila na mestu. Primorje je doseglo dva gola iz napak mariborske defenzivne formacije. Odločila je individualna odločnost, in ne delo skupnosti. V odmoru je prevladovala splošna sodba, da igra Maribor boljše kot nasprotnik, da pa ni mogel zmagati, je krivda na neplodni igri napadalne vrste. Zmagali sta odločnost in sreča!

Sodnik g. Podupsky iz Zagreba je zapustil najboljši vtis. Napravil je napake le glede presojanja foullov. —en.

SK Sturm (Gradec): ISSK Maribor 4:2 (1:1).

ISSK Maribor je imel včeraj v gosteh renomirano enajstoročico SK Sturm iz Gradca. Obojestranska igra je bila pod nedeljskim nivojem in je vsaj od časa do časa dolgočasila najbolj vnete prijatelje nogometa. V opravičilo pa govore morada dejstva, da sta oba nasprotnika prejšnji dan imela težko tekmo, zato je zlasti v drugem polčasu tempo precej popustilo.

ISSK Maribor, ki je nastopil v spreminjeni postavi, in sicer v napadni formaciji, je zadovoljil le v odlomkih. Sprememba se ni dobro obnesla. V napadu sta krili opravili mnogo manj kot v nedeljo. Notranji trio je zaigral semintja prav dobro, a je mnogo grešil glede starta: v tem pogledu sta bila najslabša Vidic in Tič. Za streljanje pa so bili še precej razpoloženi in je imel vratar gostov vedno dovolj posla. Po včerajšnji igri sodeč je napadalna vrsta za tršega nasprotnika preležerna. Ožja obramba je homogena celota, ki ne popusti niti v najbolj kočljivih situacijah. Gutmajer pa tudi včeraj ni bil na običajni višini. Najboljši igralec v moštvi je bil vsekakor Kirbiš, tudi Konič je bil dober, dočim Kokot ni mogel ponoviti igre, kakršno je predvajal proti Železničarjem.

Gostje so imeli najboljši del moštva v obrambnem triu. Vrtar je miren in siguren, branilca ostra z lepimi osvobodilnimi streli. Bolj šibka je bila krilska vrsta. Izrednega moža ima Sturm v napadalni vrsti v osebi Klime, bivšega avstrijskega internacionalca. Tudi zvezni sta dobri, le strel jima je največkrat slab.

Igra je ostala zanimiva in napeta samo v prvem polčasu, v drugem polčasu sta oba nasprotnika znatno popustila. Zadnjih 15 minut pa so gosti zopet boljše igrali in z lepim finishem zaslužen zmagali.

Sodil je g. dr. Planinšek.

V predtekmi je prvo moštvo SK Svobode porazilo rezervo ISSK Maribora v razmerju 7:3 (4:1). Sodil je g. Mohorko.

SK Rapid: Atletik SK (Celje) 3:2 (0:2).

Na igrišču SK Rapida se je včeraj odigrala prijateljska tekma med Rapidom in celjskimi Atletiki, ki prihodnjo nedeljo nastopijo v prvenstveni tekmi proti ISSK Mariboru. Gosti, ki so nastopili z nekaterimi rezervami, so predvajali v polju dobro igro, pred golom pa so preveč oklevali. Rapid je igral zelo požrtvovalno zlasti v drugem polčasu. Najboljše moči je imel v ožji obrambi in v obeh stranskih krilih. Napad, rakrana enajstoročice, tudi tokrat ni mogel zadovoljiti. V prvi vrsti mu manjkata elan in skupna igra. Igra sama je potekala v prvem polčasu v premoči gostov, ki so pa v drugem polčasu popustili, tako, da je Rapid končno zaslužen zmagal.

Sodil je g. Bizjak.

Obisk obeh včerajšnjih tekem je bil maloštevilčen, ker se pač dve istočasni prireditvi ne obneseta. Kakor nam je znano, obstoji tozadevni sklep medklubskega odbora, ki ga je tudi LNP potrdil, da se ne smeta odigrati dve tekmi istočasno. Zakaj se sklepa ne drži? —en.

Josip Konič, odlični nogometaš ISSK Maribora

je v nedeljo 3. t. m. obhajal jubilej s tem, da je odigral svojo 100. tekmo za barve ISSK Maribora. Pri tej priliki mu je izročil načelnik g. dr. Planinšek v znak priznanja lepo spominsko darilo. Čestitamo!

Lep uspeh mariborskih tekačev v Ljubljani.

V nedeljo je bil v Ljubljani cross-country tek za prvenstvo države. Mariborska kluba Železničar in Maraton sta poslala k tej tekmi precej močno ekipo. Grmovšek, v katerega smo imeli največje zaupanje, nas ni razočaral. V nadmočni konkurenci je dosegel tretje mesto, kar je zanj vsekakor zavidljiv rezultat. Tudi Podpečan in ostali Mariborčani so dobro odrezali. Rezultati so: 1. Tučan, Hašk Zagreb, 36:26.4, 2. Krevs, ASK Primorje Ljubljana, 10 metrov za njim, 3. Grmovšek, SK Maraton Maribor, 50 metrov za prvim, 4. Kovačič, Primorje, 36:58.3, 5. Podpečan, SK Železničar, 6. Bručan, Ilirija, 7. Straub, Železničar.

Nekaj za naročnike-zamudnike

Neki ameriški časopis opominja svoje naročnike-zamudnike na ta-le ljubeznivi način:

Dragi naš naročnik, spomnite se časov, ko ste naredili v svoj robec voz, da bi vas spomnil na nekaj, česar niste marali pozabiti! Morda ste opustili to lepo navado zavozlavanja robca, in zato zdaj pozabite včas na kako malenkost... Dajte, naredite kakor v nekdanjih časih tudi zdaj zopet voz v robec, ki naj vas spomni, da ne pozabite na priloženega računa o zaostali naročnini. Upamo, da Vas je to naše pismo razveselilo, in da boste tudi Vi nas razveselili z obratnim nakazilom dolžnega zneska.

Od vojaškega begunca do maršala

Romantična kariera bivšega avstrijskega narednika

Bosna in Hrvatska, posebno pa Lika, je dajala dolga stoletja Turkom odlične vojskovodje in paše, najslavnejši izmed njih pa je bil gotovo Likan Mihael Latas, prejšnji graničarski narednik in poznejši turški maršal Serdar Ekrem Omer-paša. Mihael Latas je bil rojen leta 1806. v Janji gori v okraju Plaški v Liki, in je že mlad vstopil v graničarsko četo v Gospiču. Zakaj je, ko je šele 21 let star postal že narednik, pobegnil preko meje v tedanjo turško Bosno, se ni dalo nikoli točno ugotoviti. Znano je le, da je nekega dne leta 1827. izginil iz Gospiča in se nikoli več ni vrnil. Omer-paša sam je o tem molčal; nikdar in nikomur ni izdal svoje skrivnosti. Vendar se zdi, da so mladega, štabni pisarni prideljenega narednika, pogнали iz domovine denarni vzroki. Mlad in lahkomišeln je zašel v finančne težkoče, iz katerih ga je rešila lahko samo pot v romantiko. Iz Gospiča se je podal mladi Mihael Latas v Glamoč v Bosni, kjer ga je sprejela družina slavnega bega Filipoviča. Od tu je odšel s Filipovičevim poročilom v Banjo luko k posestniku Hadži Aliji Bojiču, kjer je ostal več časa, sprejel muslimansko vero in dobil

novi ime Omer. Banjo luko je zapustil po dveh letih in se napotil v Vidin ob Donavi, kjer se je s priporočili bosenskih muslimanskih veljakov javil Ibrahimu-paši. Paša je sprejel mladega Omerja kot hišnega učitelja ter mu izročil v uk svojega dva sina. Z njim je bil izredno zadovoljen, kar je pokazal posebno s tem, da ga je poslal pozneje k velikemu vezirju Husrev-paši v Carigrad, ki ga je takoj po prihodu povišal v stotnika in pridelil kot učitelja tamkajšnji vojaški šoli. In kakor je imel dotlej neverjetno srečo, tako jo je imel tudi poselej. Njegovo nadaljnjo življenje je skoraj kakor pravljica.

Usoda je nanesla, da je obiskal vojaško šolo, v kateri je poučeval Omer, nekega dne sam turški sultan. To je odločilo vso njegovo bodočnost. Sultanu je mladi častnik že na prvi pogled ugajal; poklical ga je k sebi na dvor, ga povišal za majorja in učitelja svojega sina, prestolonaslednika Abdula Medžida. Njegova kariera je bila od tedaj silno nagla. Balkan je bil v krvavih plamenih. Bosnjaki, Albanci, Grki, pa tudi Kurdi in Arabci v Aziji, so se z orožjem v roki dvignili proti Turkom, in ko je sultan

Mahmud umrl in je zasedel prestol kalifov njegov sin Abdul Medžid, Omerjev učenec, je postal Omer takoj polkovnik in paša. Odposlan je bil v Sirijo, kjer je s krepko roko zadušil arabsko ustajo, nato pa je odšel še nad Albanec. Skoraj spotoma je zavzel Skoplje, središče ustave, in ustrahoval vse ozemlje od Vardarja do Jadranskega morja. Omer-paša je zato postal divizijski general. Kot tak je l. 1846. potolkel Kurde, ki so se hoteli popolnoma osvoboditi sultana in Turkov. Njegova zmaga je bila tako velika, da so se ustaši, kolikor jih je še ostalo, razbežali na vse strani. V vsem Kurdistanu je nastal najlepši mir in red. In Omer-paša, star šele štirideset let, je postal — maršal. V Gospiču gotovo ne bi bil nikoli dosegel take moči in slave.

(Konec jutri.)

Mali Janezek

v trgovini: Prosim ovratnih za mojega očeta.

Trgovca: Kako velik naj pa bo?

Janezek: Ne vem.

Trgovca: Ali naj bo tak ovratnik, kakor je moj?

Janezek: Ne, mora biti čist!

Curren Bell:

70

Lowoodska sirota

»Mr. Rivers,« sem dejala, okrenivši se k njemu, in ga pogledala odkrito in pošteno. »Vi in Vaši setri ste mi storili veliko uslugo, največjo, ki jo more človek reče: storiti: s svojo gostoljubnostjo ste me rešili smrti. Ta dobroti Vam da pravico do moje hvaležnosti in do neke mere tudi do mojega zaupanja. Povem Vam toliko iz svoje preteklosti, kolikor smem, da ne bi ogražala svoje in tuje duševne in telesne varnosti.«

»Sirota sem, hčerka rajnega duhovnika. Starši so mi umrli, še preden sem jih spoznala. Vzredili so me v tuji hiši, vzgajali v dobrotornem zavodu. Šest let sem prebivala v Lowoodu kot gojenka in dve leti kot učiteljica. Nemara ste slišali o sirotišču, ki mu je blagajnik prečastni Robert Brocklehurst?«

»Čul sem o Mr. Brocklehurstu in tudi šolo sem videl.«

»Leto dni bo tega, kar sem postala zasebna vzgojiteljica. Našla sem dobro mesto, kjer sem bila srečna. Štiri dni pred svojim prihodom v ta kraj sem morala mesto zapustiti. Vzroka za odhod ne morem in nečem pojasniti, ker bi bilo nepotrebno in nevarno in bi se Vam zdela moja zgodba neverjetna. Nobena krivda me ne obremenjuje. Tako prosta sem vsake krivice kot katerikoli od Vas. Nesrečna sem. Čudna nezgoda me je pehnila iz hiše, kjer sem bila našla raj. Le na dve stvari sem mislila pri svojem begu: da hitro in tajno odidem. Zato sem ostavila vse, kar je bilo mojega. Le zavojček sem vzela na pot, ki sem ga v dušni zmedbi pozabila v kočiji, ki me je pripeljala do Whitcrossa. Prišla sem v ta kraj brez sredstev. Dve noči sem prespala pod milim nebom, blodila sem v okolici, ne da bi prestopila hišnega praga, le dvakrat sem v tem času okusila jed. Glad, onemoglost, obup, so mi malone zadali smrt; bila bi umrla pred Vašim pragom, da me niste sprejeli pod streho. Vem, kaj sta storili Vaši sestri v teh dneh zame, in hvaležna sem jima za odkritosrčno sočutje kot Vam za angelsko milosrčje.«

»Ne sili je h govoru, St. John,« se je oglasila Diana, ko sem umolknila. »Kakor je videti, ji vnaša škodoje. Pridite k zofi in sedite, gospodična Elliot.«

Nehote sem se zdrznila, ko sem čula krivo ime, ki sem ga bila že pozabila. Mr. Rivers, ki menda ničesar ni prezrl, je to koj opazil.

»Rekli ste, da Vam je ime Jana Elliot?« je vprašal.

»Dejala sem tako; izbrala sem si to ime namenoma, a to ni moje pravo ime; če ga slišim, se mi zdi čudno.«

»Pravega imena nam nočete povedati?«

»Ne. Bojim se odkritja in čuvam se vsega, kar bi me utegnilo izdati.«

»Prav imate,« mi je pritegnila Diana. »No, St. John, pusti jo, da se oddahne.«

Toda St. John je le nekaj trenutkov razmišljal, potem pa me je trmasto začel iznova izpraševati.

»Kakor vidim, bi ne bili radi dolgo od nas odvisni; rešili bi se radi sočutja mojih sester, zlasti pa mojega milosrčja — to razliko ste dobro naglasili, in ni mi tega žal, ker imate prav. Kajne, da bi bili radi od nas neodvisni?«

»Da, saj sem Vam to že rekla. Pakazite mi, kaj naj delam in kako naj si poiščem posla. To je vse, česar Vas za sedaj prosim, potem pa pojdem kamorsibodi, tudi v najrevnejšo kočjo. A dotlej mi dovolite, da ostanem pri Vas, Bojim se, da bi morala iznova prebiti vse strahote brezdomovinstva.«

»Gotovo, da morate ostati pri nas,« je rekla Diana in me pobožala. »Seveda,« je odkritosrčno potrdila Marija.

»Kakor vidite, bi Vas moji sestri radi pridržali,« je dejal Mr. St. John, »kakor bi radi negovali napol-

onemoglo ptičko, ki jo je zimski vihar prignil skozi okno. Meni bi bilo dražje, ko bi Vas mogel postaviti na lastne noge, kar bom tudi poizkusil. A pamtite, da nimam velikega znanja, ker sem le prebendar uboge vaške župnije. Le prav malo Vam morem pomoči. Če se ne morete s tem zadovoljiti, si morate poiskati močnejše zaščite, kakor Vam jo morem nuditi jaz.«

»Saj je že obljubila, da bo rada delala vse, čemur bo kos,« je odgovorila Diana zame, »in dobro veš, St. John, da nima pomoči na izbiro. Zadovoljiti se mora s takimi nevljudneži, kot si ti.«

»Rada bi bila šivilja, navadna delavka, dekla, pestunja, ako ne najdem primernejšega dela,« sem zatrjevala.

»Prav,« je dejal Mr. St. John čisto mirno. »Če je to Vaša resna volja, obljubujem, da Vam o svojem času na svoj način pomorem.«

Nato se je zopet pogledal v knjigo, ki jo je prebiral pred čajem. Poslovila sem se prav kmalu, ker sem toliko govorila in tako dolgo bila pokoncu, kolikor sem smela šibkemu zdravju zaupati.

X. poglavje.

Bolj ko sem spoznavala prebivalce Moor-Housea, bolj so mi ugajali. V nekaj dneh mi je tako odleglo, da sem bila lahko ves dan pokoncu in sem smela včasih tudi na plano. Pomagala sem sestram pri opraviilih in se razgovarjala z njima, kolikor ju je bila volja. Njiju družina me je res osveževala; tu sem našla prvič ugodje, ki nam ga zagotavlja enakost okusa, čuvstev in načel.

Rada sem čitala, kar sta mi priporočali, kar sta odobravali, mi je bilo sveto. Ljubili sta svoj samotni dom. Tudi meni je bila draga tista siva, stara hiša z nizko streho, omreženimi okni, krhajočim se zidovjem, s svojim privozom med dvema vrstama starih jelk, ki jih je bil vse skrivenčil gorski veter, z vrtom, v katerem so rasli mračni tisti in grmički božjega drvca in kjer so uspevale le najbolj odporne cvetlice. Ljubili sta goljavo, rdečo od vresja, sredi katere je stala hiša, in globoko dolino, v katero je vodila prodnata steza, ki je držala mimo njih vrat, se vila naprej med griči, potem pa med spašniki, ki so zeleneli ob robu goljave in nudili revno hrano čedi ovac. Vse to sta ljubili navdušeno in zvesto. Pojnila sem tisto ljubav in istotako vzljubila samotno krasoto. Čutila sem čar krajine. Privlačila me je osamelost, oko se je divilo lepim vrhom in dolinam, živi raznobarnosti mahovja, vresja in cvetlic na trati, praproti in granitnega skalovja. Te podrobnosti so mi bile kot njima čist in sladek vir ugodja. Vetrč in vihar, lepi in grdi dnevi, vzhod in zapad solnca, mesečna in oblačna noč, vse to je bilo zame zanimivo kot zanju, mi je dušo opredalo s takim čarom, v kakšnega sta se sestri zamikali.

Tudi doma smo se skladale. Bili sta bolj naobraženi in načitani kot jaz, a marljivo sem jima sledila na potu znanja, ki sta ga imeli že za sabo. Požirala sem knjige, ki sta mi jih izposojevali, ker je bilo zelo prijetno govoriti z njima zvečer o tem, kar sem prečitela čez dan. Misel je porajala misel, nazor se je srečaval z nazorom. Izkratka: naš sklad je bil popoln.

Vodnica našega terceta je bila Diana. Telesno me je močno nadkriljevala, bila je lepa in krepke postave. Prekipevala je od življenja, da sem se kar čudila. Kadar se je večerilo, sem se nekaj časa z njima pomenkovala, potem pa sem poslušala, kako sta obravnavali predmet, ki sem ga bila omenila. Diana se mi je ponudila, da me bo učila nemščine, kar mi je bilo silno všeč. Ko sta doznali, da znam risati, sta mi takoj ponudili svinčnike in barve. Moja spretnost ju je presenečala. Marija je cele ure sedela poleg mene in gledala moje delo. Začela sem jo poučevati, bila je dovtetna, pametna, marljiva učenka. V takih poslih in ob taki zabavi so minevali dnevi kot ure in tedni kot dnevi.

Naša vzajemna prijaznost in zaupnost Mr. St. Johna ni zajela. Bil je pač premalo doma. Posečal je bolnike in reveže v razkropljenih naseljih svoje župnije.

Tako slabega vremena ni bilo, da bi ga oviralo pri pastirskih izletih. Če je solnce sijalo ali če je dež curkoma lil, ko je ura jutranjega učenja minila, je vzel klobuk in se v spremstvu starega prepelčarja Cezarja napotil po svojem poslanstvu dolžnosti in milosrčja. Kadar je bilo vreme izredno grdo, sta ga sestri zadrževali doma. Tedaj jima je odgovarjal z nasmeškom, ki je bil bolj slovesen kot vesel:

»Ko bi me ovirala sapica ali kapljica dežja, kako bi se mogel tverati težkoč, ki me čakajo?«

Diana in Marija sta odgovorili z vzdihom in sta nekaj časa tožno razmišljali.

A ne le česta odsotnost, še druga ovira je prečila prijateljstvo med naju. Zdel se mi je samosvoj, zamišljen, rad se je zamikal v samega sebe. Dasi je marljivo izpolnjeval stanovske dolžnosti in živel brez spotike, ni kazal duševnega miru, notranjega zadovoljstva, ki je plačilo vsakega poštenega kristjana in požrtvovalnega človekoljuba. Kadar je sedel zvečer ob oknu pri svoji mizici, je nenadno prenehal čitati ali pisati, podprl brado z dlanjo in se zameknil bogve v kaj. Da pa so bile misli burne, mu je dokazovalo oko, ki se je čisto zaiskrilo.

Mislil, da mu narava ni bila tista zakladnica, iz katere sta sestri zajemali toliko ugodja. Samo enkrat je omenil spričo mene lepoto bregov in svojo ljubav do starega domovja; a v njegovem glasu je bilo tedaj več otožnosti kot radosti. Zdelo se mi je, da se nikoli ni potikal po barju za razvedrilo, nikoli ni iskal na njem zabave ali ugodja.

Ker je bil tako negovoren, je minilo precej časa, preden se mi je mudila prilika, da mu pokukam v dušo. Šele tedaj sem doznala nekaj malega o njegovi globini, ko sem slišala, kako je nekoč v mortonski cerkvi propovedoval. Zelo rada bi opisala to propoved, a to prekaša moje moči, niti tega ne morem točno pojasniti, kako je vplivala name.

Začela je mirno in je po obliki, po glasu in na glasu taka ostala do konca. A globoka in strogo omejena vnaša je kmalu dihala iz vsake besede in pospešila nervozno govorico; govor se mu je razvil polagoma v silo. Srce se je vznemirilo, duša začudila ob propovedniški moči, a umiril ni nikogar. Ves govor je prevečala čudna gorčina. Manjkalo je tolažilne nežnosti, resni stiki s kalvinističnimi nauki — poziv, usoda, večno pogubljenje — so se čisto ponavljali, vsaka obnova pa se je čula kot obsodba. Ob koncu govora se nisem čutila boljšo, mirnejšo ali bolj razsvetljeno, marveč napolnila mi je srce neizrekljiva otožnost. Zdelo se mi je, da je tista zgovornost prihajala iz globine, v kateri je ležal motni talog razočaranja, kjer so razsajali nagibi neutušenih koprnjenj in vznemirjujočih stremeljenj. Bila sem prepričana, da St. John Rivers — dasi čist, vesten in marljiv — še ni bil našel nebeskega miru, ki prekaša vsako razumevanje. Tako malo ga je imel kot jaz, ki sem tajno žalovala za izgubljenim rajem.

Tako je minilo mesec dni. Diana in Marija bi moral kmalu oditi iz Moor-Housea in se vrniti v tisto bitje — živje, ki ju je čakalo v velikem, lepem južno-angleškem mestu. Tam sta bili vzgojiteljici v rodbinah, katere bogati in prešerni člani so ju imeli le za ponižni nameščenki; tam nihče ni ne poznal ne iskal njiju sposobnosti, tam so ju cenili le tako, kakor so cenili kako dobro kuharico ali hišnico, ki je znala gospo okusno oblačiti.

Mr. St. John niti besedice še ni izpregovoril o mestu, ki mi ga je bil obljubil najti. Bil je skrajni čas, da bi se našel zame kak posel. Nekega jutra sva bila sama v sobi. Osmelila sem se in se približala oknu, kjer se je učil. Hotela sem izpregovoriti, ker pa nisem prav vedela, kako bi začela — saj ni lahko prebiti led nedostopnosti pri takih naravah — mi je prihranil muko tako, da je sam izpregovoril.

Ko sem se mu bila približala, me je pogledal.

»Nekaj me hočete vprašati, kajne?« je dejal.

»Da; rada bi vedela, če ste že kaj izvedeli radi službe zame.«

Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico v Mariboru

sklicuje za nedeljo, 10. t. m.
ob 9. uri predp. v Hotel Orel

izvanredni občni zbor

DNEVNI RED:

1. najemninsko vprašanje,
2. državna parcelna davščina,
3. prisilno sklepanje najemnih pogodb,
4. poročilo o banovinskih dokladah na neposredne davke,
5. slučajnosti.

Vstop je dovoljen samo hišnim posestnikom!



zastopnik so sprejmejo

Soklič

najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Nagobčnike

za pse v vseh velikostih priporoča I. Kravos, Aleksandrova c. 13. 1048

Otroški voziček

modern in dobro ohranjen prodam. Naslov v upravi lista. 1079

Dvosobno solnčno stanovanje

išče mirna družina odraslih oseb za junij na levem bregu. Dopisi pod »točen plačnik«. 1102

Solnčno, parketirano stanovanje

v vili, 2 sobi, kuhinja, kabinet, steklena veranda, balkon in kopalnica, oddam s 1. majem (plin, elektrika, vodo-vod). Slomškova ulica 3/II (Tomšičev drevored). 1110

Kupim

manjše vinogradno posestvo oziroma viničarjijo v okolici Pekar ali Bistrice. Ponudbe na upravo »Večernika« pod značko »Takojšnje plačilo«. 1109

Poštenega najditelja

prosim, da mi vrne denarnico z denarjem in vrednostnimi papirji, katero sem izgubil v Studencih v noči od pretekle sobote na nedeljo, proti dobri nagradi. Anton P., plačilni natakav v restavraciji Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev, Rotovski trg. 1112

Industrija šminke.

Mnoge navade in razvade ustvarijo veliko in dobičkanosno industrijo, včasih pa razširja tudi industrija sama navade in razvade. Tako je tudi s šminke, ki v njej na licih žensk toliko moških, da včasih ne morejo več ločiti pristnega od nepristnega, naravne lepote od umetne. Industrija šminke je dandanes zelo razvita in donaja lastnikom ogromne dobičke. Neki statistik je izračunal, da bi s šminke, ki jo porabi vsako leto nežni spol, lahko pobarvali 47.000 velikih hiš.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik

izdajatelj in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.